

VERSLAG

Vergadering
**Raadscommissie Duurzaamheid en
Bereikbaarheid**

Dudokkamer

26 februari 2025

Index verslag vergadering raadscommissie Duurzaamheid en Bereikbaarheid woensdag 26 februari 2025

Algemeen

1.	Opening en vaststellen agenda	3
2.	Mededelingen, toezeggingenlijst en prioriteitenagenda - Mededelingen voorzitter - Mededelingen college - Vragen naar aanleiding van de toezeggingenlijst en de prioriteitenagenda	3
3.	Vragen aan het college mb.t. portefeuilles Duurzaamheid en Bereikbaarheid	3
4.	Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen - Omgevingdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (GR) - Stichting Goois Natuurreservaat (stichting) - Grondstoffen- en Afvalstoffen Dienst Gooi en Vechtstreek (onderdeel regio) - Coöperatie Parkeerservice U.A. (coöperatie) - Vitens N.V. (vennootschap)	4
5.	Beeldvorming Voorbereidingsbesluit bodemenergie	4
6.	Oordeelsvorming Voorbereidingsbesluit bodemenergie	7
7.	Beeldvorming Commissievoorstel jaarplan energietransitie	9
8.	Oordeelsvorming Commissievoorstel jaarplan energietransitie	12

RAADSCOMMISSIE DUURZAAMHEID EN BEREIKBAARHEID

WOENSDAG 4 DECEMBER 2024

Locatie: Dudokkamer

Voorzitter: V. Wesselink

Griffier: A.J. van Eerde

Aanwezigen bij aanvang:

fracties: Hart voor Hilversum; C. Majoor; D66: J.T.M. van Nistelrooij; VVD: G.J. Ekelmans; GroenLinks: N. Taibi; CDA: mw. J.F. van Exel-van Dijk en T.J. van der Meulen; Democraten Hilversum D. Degives Más; PvdA: C. Bakker; SP: P.C.M. Vonk; ChristenUnie: B. Nanninga; Fractie Durlacher: mw. F. Durlacher. College: B. Heller, wethouder.

1. Vaststellen agenda

De voorzitter

- opent de commissievergadering om 20.00 uur en heet iedereen welkom;

De agenda wordt vervolgens vastgesteld.

2. Mededelingen, toezeggingenlijst en prioriteitenagenda

- **Mededelingen voorzitter**
- **Mededelingen college**
- **Vragen naar aanleiding van de toezeggingenlijst en de prioriteitenagenda**

De ChristenUnie:

- informeert naar de planning van de evaluatie van het Plan luchtkwaliteit; wethouder **Heller** zegt daarover een dezer dagen een e-mail toe.

3. Vragen aan het college m.b.t. portefeuille Duurzaamheid en Bereikbaarheid

Vragen van D66 aan het college over Parkeerveiligheid en zichtbaarheid fietsverkeer Heidestraat

Tijdens de buurtbijeenkomst van D66 Hilversum in Zeverijn en het Rode Dorp hebben bewoners van de Heidestraat twee knelpunten aangekaart:

1. Beperkte uitstapmogelijkheden:
  - De huidige parkeervakken bieden slechts één tegel ruimte om uit te stappen.
  - Overhangende struiken beperken de uitstapruimte verder, vooral tijdens het groeiseizoen.
  - Auto's kunnen slechts gedeeltelijk in de parkeervakken staan.
2. Verkeersveiligheid:
  - Door de eenrichtingsverkeer-situatie is, voor bestuurders die geparkeerd zijn aan de linkerzijde, het zicht op aankomend fietsverkeer vanaf de Loosdrechtseweg beperkt als er een grotere auto voor je staat.
  - Snelle fietsen zoals snelle elektrische fietsen vormen een extra risico, zeker in combinatie met de auto's die (te) snel rijden, die weer van de andere kant komen.

Vragen aan de wethouder Openbare Ruimte:

1. Kunnen bewoners een verzoek indienen voor extra bestrating bij de parkeervakken om veilig in- en uitstappen mogelijk te maken? En zo ja hoe?
2. Hoe wordt bij toekomstige herinrichtingsprojecten in Hilversum rekening gehouden met adequate in- en uitstapmogelijkheden?

Vragen aan de wethouder Mobiliteit:

1. Welke maatregelen zijn mogelijk om de zichtbaarheid van fietsverkeer vanaf de Loosdrechtseweg richting Zeverijnstraat te verbeteren?

2. Hoe wordt deze verkeersveiligheidssituatie meegenomen in de plannen voor het snelfietsnetwerk?
3. Hoe wordt dit specifiek behandeld in het Jaarplan 2025 Uitvoeringsprogramma Mobiliteit en wanneer kunnen we dit jaarplan verwachten?"

D66:

- vraagt of bewoners een tegel extra kunnen krijgen om goed te kunnen in- en uitstappen met betrekking tot hun auto en informeert naar de toekomstige herinrichting.

Wethouder **Heller**:

- neemt wat betreft de eerste twee vragen wethouder Göbbels waar;
- antwoordt dat bewoners een melding openbare ruimte kunnen maken om extra bestrating te verzoeken;
- stelt dat adequate in- en uitstapmogelijkheden van de situatie afhangt en veiligheid daarbij een belangrijk thema is; het betreft maatwerk;
- ziet geen reden om maatregelen te treffen om de zichtbaarheid van fietsverkeer vanaf de Loosdrechtseweg richting Zevenijstraat te verbeteren; wel wil hij het punt meenemen van de herinrichting van de snellere fietsroute; dan zal de specifieke situatie ook beschouwd worden en zal dat mogelijk leiden tot aanpassingen;
- heeft de specifieke kruising niet in het Jaarplan 2025 Uitvoeringsprogramma Mobiliteit opgenomen; **D66** vraagt of voor situaties met eenrichtingsverkeer voor auto's en tweerichtingsverkeer voor fietsers meer te doen is; wethouder **Heller** vindt het primair een kwestie van rekening houden van verkeersdeelnemers met elkaar; reageren daarop kan betekenen dat mensen meer risico gaan nemen; er is in dezen geen algemene regel te geven; **D66** vraagt om ook te kijken naar de omvang van parkeervakken in deze situaties; wethouder **Heller** zegt dat toe, waarbij de oplossing kan zijn markering aan te brengen.

4. Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen

- **Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (GR)**
- **Stichting Goois Natuurreservaat (stichting)**
- **Grondstoffen- en Afvalstoffen Dienst Gooi en Vechtstreek (onderdeel regio)**
- **Coöperatie Parkeerservice U.A. (coöperatie)**
- **Vitens N.V. (vennootschap)**

Wethouder **Heller**:

- doet een mededeling over een issue over het grofvuil en daarover wordt een bredere inventarisatie en verkenning gedaan, die door het dagelijks bestuur ter advisering aan de portefeuillehouders wordt voorgelegd; daarna zal het algemeen bestuur zich buigen over het verzoek van de gemeente Hilversum.

5. Beeldvorming Voorbereidingsbesluit bodemenergie

Woordvoerders:

fracties: Hart voor Hilversum; C. Majoer; D66: J.T.M. van Nistelrooij; VVD: G.J. Ekelmans; GroenLinks: N. Taibi; CDA: T.J. van der Meulen; Democraten Hilversum D. Degives Más; PvdA: C. Bakker ; SP: P.C.M. Vonk; ChristenUnie: B. Nanninga; Fractie Durlacher: mw. F. Durlacher.

College: B. Heller, wethouder.

Ambtelijke ondersteuning: S. Mol.

De voorzitter:

- leidt in dat bodemenergie een hernieuwbare duurzame energiebron is, waarmee gebouwen verwarmd kunnen worden;
- wijst erop dat bodemenergie steeds belangrijker wordt vanwege de groeiende vraag naar duurzame energie en de noodzaak om klimaatverandering tegen te gaan;
- vervolgt dat veel initiatiefnemers voor nieuwbouw, maar ook voor bestaande bouw zullen kiezen voor bodemenergiesystemen om gebouwen te verwarmen en te koelen;

- merkt op dat de beschikbare capaciteit van de bodem in Hilversum niet groot genoeg is om zonder sturing aan alle toekomstige initiatieven ruimte te geven;
- constateert dat wanneer bodemenergiesystemen lukraak worden aangelegd, reeds aangelegde systemen de mogelijkheden voor toekomstige systemen zullen beperken;
- concludeert dat het daarom noodzakelijk is om, middels een zogenaamd voorbereidingsbesluit en in de toekomst een omgevingsplanwijziging, regels op te stellen voor het doelmatig gebruik van de ondergrondse ruimte voor bodemenergie.

Fractie **Durlacher**:

- wil weten wat de keuzevrijheid voor inwoners blijft en of ze tot het net van het bodemenergie verplicht worden; wethouder **Heller** antwoordt dat er geen verplichting zal gelden; het voorstel is bedoeld om regie op de ondergrond te voeren, wat los staat van de inrichting van de bovengrondse inrichting, ook qua eigenaarschap; het onderwerp slaat puur op het slaan van de putten en het voeren van de regie om een optimale configuratie te krijgen.

De **VVD**:

- vraagt zich af waarom niet is gekozen om de gehele bebouwde kom van Hilversum als interferentiegebied aan te wijzen; wethouder **Heller** heeft met name onder en boven de grond aan concentratie van warmtevragers gekeken; ingeschat wordt dat het voor de rest van het gebied niet nodig is om nader te reguleren; de heer **Mol** vult aan dat de bovengrondse warmte- en koud behoefte is getoetst aan de ondergrondse potentie van opslag van warmte en koude; bij het blijven onder een bepaald percentage is de aanwijzing van het interferentiegebied niet nodig, omdat systemen qua bodemgebruik elkaar niet in de weg zullen zitten;
- informeert naar beleidsmatige redenen om niet heel Hilversum als interferentiegebied aan te wijzen; wethouder **Heller** gaat het om een puur technisch rekenkundige exercitie;
  - **D66** vraagt of het waar is dat het voor niet ingetekende gebieden niet zinnig is om een collectief warmtesysteem te realiseren; de heer **Mol** antwoordt dat de potentie voor bodemenergie reserveren en een collectief warmtesysteem beginnen niet een op een met elkaar zijn verbonden; je kunt op verschillende manieren van bodemenergie gebruik maken; dat kan met open bodemenergiesystemen, die heel goed passen bij een collectief warmtenet; maar men kan ook heel intensief van bodemenergie gebruik maken met gesloten bodemlussen; in alle situaties is gekeken wanneer de potentie in de ondergrond beperkend wordt; bij beperking wil het college daarop een interferentiegebied aanwijzen; dat betekent niet kiezen voor een collectief of individueel systeem; die keuze is hier niet gemaakt; wethouder **Heller** voegt toe dat het in de praktijk wel zo zal zijn dat collectieve systemen in niet-referentiegebieden al sneller niet rendabel zijn of geen goede businesscase opleveren en daar kleine individuele systemen waarschijnlijk meer voor de hand liggen; de heer **Mol** kijkt voor het starten van collectieve warmtesystemen in eerste instantie naar gebieden waar de warmtevraagdichtheid heel hoog is;
  - **Democraten Hilversum** vraagt waarom bepaalde warmtevragers niet zijn meegenomen, bijvoorbeeld tussen 22 en 2; de heer **Mol** maakt gebruik van software-applicatie Tomahawk, die alle daadwerkelijke aardgasgebruiken van de postcodegebieden van de afgelopen drie jaar kent en die weet op basis van warmteverliesberekeningen te wijzen naar verschillende panden, waarmee de warmtevraagdichtheidskaart wordt gemaakt; in het gebied tussen 22 en 2 was de warmtevraagdichtheid lager dan in 22 en in 2, zodat die is afgefallen.

De **ChristenUnie**:

- is benieuwd hoe lang het voorbereidingsbesluit van kracht blijft ten behoeve van het uitwerken van omgevingsplannen en informeert naar het tijdpad; wethouder **Heller** antwoordt dat de geldigheid anderhalf jaar is;
- wil weten of die termijn zowel voor het bodemenergiebeleid als voor de uitwerking van het omgevingsplan geldt; de heer **Mol** antwoordt dat het voorbereidingsbesluit maximaal

anderhalf jaar van kracht blijft, totdat het overgaat in het omgevingsbesluit, waarin beleid is geformuleerd;

- het **CDA** vraagt de periode van anderhalf jaar iets scherper te benoemen; de heer **Mol** geeft aan dat bodemenergieplannen gefaseerd worden ingevuld; voor Centrum en Oost zijn die het eerst klaar;
- **Hart voor Hilversum** informeert met welk besluit het college weer bij de raad terugkomt; de heer **Mol** weet dat de bodemenergieplannen ter besluitvorming aan het college zijn.
- **GroenLinks** kreeg uit beantwoording van technische vragen het gevoel dat besluitvorming meer als een pakket zou worden gepresenteerd en het omgevingsplan in één keer ingaat; gevraagd wordt of het omgevingsplan gefaseerd ingaat; de heer **Mol** antwoordt dat het voorbereidingsbesluit in het omgevingsbesluit overgaat, wat aan de raad is; het college heeft daarmee de bevoegdheid om gefaseerd bodemenergieplannen vast te stellen, een verdere specificatie van de bodemenergieregels; wethouder **Heller** vult aan dat bodemenergieplannen gaan invullen hoe en waaraan zal worden getoetst;
- **GroenLinks** begrijpt dat bodemenergieplannen niet naar de raad gaan, maar pas als andere plannen klaar zijn; de heer **Mol** legt uit dat bodemenergieplannen naar het college gaan; wethouder **Heller** beaamt dat het college bodemenergieplannen vaststelt; de raad stelt het omgevingsbesluit als kaderbesluit vast; de nadere inhoud en afwegingen zitten in de bodemenergieplannen, die het college gefaseerd gaat vaststellen; afhankelijk van de vaststelling daarvan zal de vergunningverlening plaatsvinden.

De SP:

- heeft al 2,5 jaar terug gevraagd of het nodig is onderzoek te doen naar een buurtenergiesysteem, waarop de wethouder destijds antwoordde dat dat niet nodig was; gevraagd wordt of dat terugkijkend toen toch had moeten gebeuren; wethouder **Heller** zegt van niet, omdat een buurtenergiesysteem iets anders is dan waarom het nu gaat, een dergelijk systeem gaat erover hoe zaken boven de grond vorm krijgen, ook in eigendom; een buurtenergiesysteem was er toentertijd nog niet; de regie voeren op de ondergrond via juridisch instrumentarium staat verder los van het faciliteren of laten bestaan van functies, zoals maatschappelijke functies of scholen;
- **Hart voor Hilversum** meent dat de ondergrond ook effect heeft op de bovengrond; wethouder **Heller** beaamt dat; men kan verschillende soorten putten slaan, waarmee bovengronds verschillende dingen te doen zijn; in delen van Hilversum die niet tot het referentiegebied worden voorgesteld kan men in theorie grotere putten slaan voor een collectief warmtenet of heel veel individuele putten slaan; de vraag waarop een buurtenergiesysteem zich meer richt is of men of een warmtenet of een collectiviteit opricht en hoe het zit met het eigenaarschap en verantwoordelijkheid; een buurtenergiesysteem gaat meer om vormgeving ten aanzien van gebruikers en eigenaren en is een heel andere exercitie.

De PvdA:

- vraagt of de regeldruk straks weer minder wordt; volgens wethouder **Heller** gebeurt dat als men aan de volwaarden voldoet; dan is met een melding te volstaan.

Fractie Durlacher:

- informeert of het elektriciteitsnet bodemenergie aan kan; wethouder **Heller** legt uit dat de techniek aantrekkelijk is vanwege minimalisering van de elektriciteitsbelasting; er wordt gebruik gemaakt van wat gratis beschikbaar is; verzwaring van het net en betaling daarvan ligt op een nationaal niveau.

De ChristenUnie:

- wil weten hoe in de periode van het voorbereidingsbesluit vergunningaanvragen worden beoordeeld en of systemen elkaar niet negatief beïnvloeden; de vraag is dus of het voor een inwoner helder is wanneer iets al dan niet kan; de heer **Mol** maakt randvoorwaarden bekend, zodat aanvragers kunnen toetsen of ze kans maken; wethouder **Heller** voegt toe dat na vaststelling van het bodemenergieplan de gemeente op haar website kan aangeven waaraan plannen moeten voldoen; in de tussenliggende fase is dat minder helder;
- **Democraten Hilversum** gaat in op artikel 2.3 van een vergunning en vraagt wat is bedoeld met het beoogde bodemenergiesysteem; wethouder **Heller** gaat het daarbij om serieuze initiatieven; de heer **Mol** legt uit dat het interferentiegebied en de benodigde capaciteit is berekend door de volledige bodemcapaciteit uit te nutten en hoeveel bronnen nodig zijn; in Oost en Centrum worden eerst bodemenergieplannen uitgewerkt; bij uitwerking daarvan voor het Sportpark worden de bronnen wat kleiner en die worden wat verschoven en aangepast op de situatie aldaar; daarmee wordt de mogelijkheid voor het plaatsen van afwijkende bodemenergiesystemen groter; wethouder **Heller** merkt op dat bij een aanvraag er aan de hand van de techniek wordt bekeken hoe die aanvraag zich verhoudt tot wat mogelijk is of wat maximaal is beoogd;
- **GroenLinks** informeert naar het risico voor het uitgeven van een vergunning voor een bodemenergieproject dat ingaat tegen het plan dat na de voorbereidingsperiode van kracht wordt; de heer **Mol** antwoordt dat dat risico bestaat; het voorbereidingsbesluit niet nemen zou kunnen leiden tot het realiseren van zo'n project zonder vergunning; door het nemen van het voorbereidingsbesluit weet men dat een vergunning moet worden aangevraagd en komt er de kans om te beoordelen of er interferentie is met beoogde bodemenergiebenutting; als dat goed gebeurt kan dat risico zo klein mogelijk worden, maar uitsluiten kan men dat niet. wethouder **Heller** wijst erop dat grotere aanvragen niet uit de lucht komen vallen en al bekend bij de gemeente zijn;
- **Hart voor Hilversum** informeert naar de gevolgen van het voorbereidingsbesluit op de grote projecten, zoals het Arenapark en het Sportpark; wethouder **Heller** antwoordt dat dit plan bedoeld is om projecten tot een succes te maken en om bij gebiedsontwikkelingen de meest efficiënte configuratie van die zaken te genereren;
- **Hart voor Hilversum** informeert of projecten door het moeten aanvragen van vergunningen vertraging zullen oplopen; wethouder **Heller** antwoordt dat die projecten de komende anderhalf jaar overschrijden; de gemeente zit zelf aan de knoppen wat zij ergens wil, ook onder de grond; het besluit geeft het instrumentarium om zaken zeker te stellen.
- de **PvdA** snapt niet waarom de gemeente straks stopt met het verlenen van vergunningen en hoe dan wordt gekeken of interferentie optreedt; wethouder **Heller** gaat het in essentie erom dat er chaos kan ontstaan als men niets regelt, waardoor het totaal suboptimaal is; vervolgens is de vraag wat men wil regelen; de vergunningplicht betekent dat er geen vrij handelen meer is; als vervolgens helder is wat er al dan niet kan, kan men daarover zaken vastleggen en kan men gewoon doorgaan; het gaat erom aan te geven dat men kan doorgaan als aan voorwaarden is voldaan; dat betekent echter nog steeds dat men informatie moet aanleveren;

De PvdA:

- informeert hoe men overzicht houdt als gemeente als een deel van het systeem bij de provincie is belegd; wethouder **Heller** heeft met de provincie afgesproken dat die het bevoegde gezag over het open systeem is en die de gemeentelijke regels overneemt.

GroenLinks:

- informeert naar de mate van detaillering van het bodemenergieplan; de heer **Mol** laat weten dat die plannen best gedetailleerd worden en er op een kaartje uitzien als een strokenpatroon; het gaat om blauwe stroken waar de koudebronnen worden toegestaan en rode waar de warme bronnen komen; er zijn regels die aangeven hoeveel men buiten zones mag komen; wethouder **Heller** verwijst naar de presentatie in iBabs daarover.

6. Oordeelsvorming Voorbereidingsbesluit bodemenergie

Woordvoerders:

fracties: Hart voor Hilversum; C. Majoor; D66: J.T.M. van Nistelrooij; VVD: G.J. Ekelmans; GroenLinks: N. Taibi; CDA: T.J. van der Meulen; Democraten Hilversum D. Degives Más; PvdA: C. Bakker; SP: P.C.M. Vonk; ChristenUnie: B. Nanninga; Fractie Durlacher: mw. F. Durlacher. College: B. Heller, wethouder.

De SP:

- is blij met het voorbereidingsbesluit;
- had liever gezien dat het onderwerp wat eerder was opgepakt en heeft nu het gevoel achter de feiten aan te lopen, wat jammer is.

De PvdA:

- vindt het voorstel wat ingewikkeld en heeft dat niet helemaal begrepen;
- noemt het beheersen van de ondergrond een goed initiatief, om de ondergrond goed te gaan gebruiken;
- is positief over het voorstel.

Democraten Hilversum:

- vindt het prima om regels op te stellen om sturing te geven.

Het CDA:

- vindt het goed dat Hilversum vooruit kijkt en verantwoordelijkheid neemt;
- gaat zonder debat met het voorstel akkoord.

GroenLinks:

- merkte scepsis over het voorstel bij de Fractie Durlacher;
- wijst op de benodigde energietransitie, ook voor de soevereiniteit van een energiearm Europa;
- noemt bodemenergie een perfect alternatief voor groene energie;
- heeft vertrouwen in het regie krijgen in de ondergrond;
- is positief over wat het college van plan is.

D66:

- vindt het goed voor toekomstige ontwikkelingen in de ondergrond een voorbereidingsbesluit te nemen;
- concludeert dat bodemenergie nodig is in dichtbebouwde wijken;
- vindt het juridische document nodig, waarna nog discussie kan worden gevoerd op welke manier alles kan.

Hart voor Hilversum:

- begrijpt dat het voorbereidingsbesluit nodig is, maar vindt het voorstel politiek gezien een beetje een ver-van-haar-bedshow;
- neemt het voorstel mee terug naar de fractie.

Fractie Durlacher:

- voelde niet zo'n scepsis tegenover het voorstel;
- begrijpt dat beleid bedoeld is om een gatenkaas in de Heuvelrug te voorkomen;
- is positief.

De VVD:

- ziet dat het voorbereidingsbesluit nodig is;
- vraagt zich af of het beter is om het hele gebied tot interferentiegebied te benoemen;
- is ook positief over het voorstel.

De ChristenUnie:

- noemt bodemenergie een goede optie, maar dat is nu nog een wildwestsituatie waar het recht van de sterkste geldt, zodat het goed is dat te regelen;
- vindt het nemen van een voorbereidingsbesluit een goed idee, maar de vraag is ter voorbereiding van wat, welke regels er komen en hoe het tijdpad eruit ziet.

Debat

Democraten Hilversum:

- informeert naar het voordeel volgens de VVD om heel Hilversum als interferentiegebied aan te wijzen; de **VVD** noemt als voordeel een lijn te trekken voor de gemeente en zaken overzichtelijker te maken; als dat niet nodig is gaat de fractie daarin overigens mee;
- **D66** wil geen regels opleggen waar ze niet nodig zijn; de **VVD** wil dat ook niet, maar wel overzichtelijkheid; de vraag is of het overzichtelijker wordt als de hele gemeente wordt aangewezen;
- de **ChristenUnie** zou niet de hele gemeente aanwijzen, omdat het dan voor bepaalde gebieden niet nodig is om een vergunning aan te vragen;
- **Hart voor Hilversum** had het idee dat een bepaald gebied niet kon worden aangewezen, vanwege het zijn van waterwingebied; de heer **Mol** laat weten dat het in het noordoostelijke deel van Hilversum niet mogelijk is de bodem in te gaan vanwege waterwinning.

De PvdA:

- vraagt of de ChristenUnie het helder is waarom de gemeente een tijdje vergunningen gaat vragen en straks volstaat met meldingen; de **ChristenUnie** heeft dat begrepen; in gesloten systemen wordt gecheckt of bronnen elkaar in de weg zitten; de fractie wil wel een toelichting op het tijdpad en de beoordeling; wethouder **Heller** kan daarin voor de raadsvergadering meer inzicht geven door de stappen en planning op een rijtje te zetten.

Advisering aan de raad

Hart voor Hilversum maakt een voorbehoud, maar kondigt geen moties of amendementen aan.

D66, GroenLinks, Democraten Hilversum, de SP, de ChristenUnie, de VVD, Fractie Durlacher en de PvdA adviseren positief zonder debat.

Het **CDA** gaat zonder debat akkoord met het voorstel.

7. Beeldvorming Commissievoorstel jaarplan energietransitie

Woordvoerders:

fracties: Hart voor Hilversum; C. Majoor; D66: J.T.M. van Nistelrooij; VVD: G.J. Ekelmans; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: T.J. van der Meulen; Democraten Hilversum D. Degives Más; PvdA: C. Bakker; SP: P.C.M. Vonk; ChristenUnie: B. Nanninga; Fractie Durlacher: mw. F. Durlacher.

College: B. Heller, wethouder.

Ambtelijke ondersteuning: J. de Koning.

De voorzitter:

- deelt mee dat bespreking bedoeld is om te beoordelen of bijsturen nodig is;
- geeft aan dat D66 het onderwerp heeft geagendeerd.

D66:

- wil bespreken hoe het gaat met de doelen in relatie tot de huidige ontwikkelingen;
- wil weten hoe men naar energieneutraliteit voor Hilversum kijkt, hoe bewoners met energiearmoede worden geholpen en hoe de raad zijn rol bij warmte en bodem goed kan spelen;

- wenst te kijken wat het college voor het vervolg kan worden meegegeven, mogelijk in een motie vreemd aan de orde van de dag.

Hart voor Hilversum:

- informeert of de SPUK-gelden tegen energiearmoede in 2027 zullen zijn uitgegeven en of het college die nog onder de aandacht zal brengen; wethouder **Heller** zegt dat hij zich meer zorgen maakt over het verdwijnen van de SPUK-gelden na 2027; het college denkt na over het borgen van de aanpak zonder SPUK-gelden.

GroenLinks

- wil weten hoe het gaat met het delen en opslaan van energie en wat de gemeente daaraan het komende jaar gaat doen; wethouder **Heller** antwoordt dat collectieve opslag van energie door inwoners nog in de kinderschoenen staat; bij ondernemers in Zuidwest zijn al een of twee energieclusters georganiseerd; de netcongestieproblematiek maakt deze oplossingen ook nodig;
  - **D66** zag geen probleem voor het aansluiten van nieuwe zonnepanelen en energie terugleveren; ondernemers hebben vooral moeite met stand still van toekomstige ontwikkelingen en zij vraagt of dat klopt; wethouder **Heller** bevestigt dat;
  - **D66** vraagt of de vervolgstap moet zijn om energie veel meer zelfstandig op te wekken, zodat men dat beter kan faciliteren; volgens wethouder **Heller** hangt dat af van het perspectief van de situatie vanuit waar men de vraag stelt; ondernemers en burgers maken een individuele kosten-batenafweging; een optelsom daarvan levert collectief niet altijd het beste op.

Het CDA:

- informeert welke invloed het instorten van de markt voor zonnepanelen op de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstelling heeft; wethouder **Heller** zegt dat die instorting niet voor die doelstelling helpt; er is niet genoeg tempo, maar dat speelt in heel Nederland, waarmee men heeft te dealen; de opwekkant gaat niet voorspoedig.

Democraten Hilversum:

- heeft een rapport gemist over de mogelijkheden voor een regionaal/provinciaal publiek warmtebedrijf, dat eind 2024 klaar zou zijn; wethouder **Heller** heeft dat niet toegestuurd; de provincie en Rijk beraden zich op hun rol, maar hij weerspreekt op ontwikkelingen achter te lopen; vorig jaar zijn 17 woningen in de Meent van het gas afgehaald, waarover het Rijk enthousiast was; dat lukt elders in Nederland niet; de aanpak loopt voorop op situaties elders; huidige warmtenetten zijn hoog temperatuurnetten met een warmteoverschot; vraagstukken als eigenaarschap en risico's worden nog uitgezocht; de financiële randvoorwaarden van het Rijk zijn nog niet helder; zaken uitvinden is de zaak van de provincie; niemand heeft nog een antwoord; een van de gedachten is het inrichten van een provinciaal warmtebedrijf, dat in gemeenten een rol kan spelen; het onderzoek krijgt de raad toegestuurd;
  - de **SP** heeft het rapport wel ontvangen; wethouder **Heller** zal dat nagaan.

De PvdA:

- vraagt waarom de tabel met gasloze woningen niet zodanig is opgesteld dat in 2050 alle woningen van het gas af zijn en niet slechts driekwart; wethouder **Heller** is uitgegaan van het landelijke Klimaatakkoord;
- vraagt of sprake zal zijn van een lineaire afname of een afname in de vorm van een hockeystick;
- wenst de betreffende tabel te laten aanpassen;
  - de **ChristenUnie** informeert hoe de tabel is bepaald en wat er vanuit de gemeente nodig is; wethouder **Heller** kan geen scenario tot 2040 of 2050 geven; lineaire afname van woningen aangesloten op gas zal leiden tot hetgeen in de tabel is aangegeven, maar niemand kan de curve op dit moment aangeven.

De SP:

- vraagt of sturen op buurtbatterijen invloed heeft op de netcongestie, zodat onderzoek daarnaar niet nodig is; wethouder **Heller** wijst op het probleem van piekbelasting bij netcongestie; als mensen accu's tegelijkertijd gaan opladen veroorzaakt men piekbelasting.

De VVD:

- vraagt of netcongestie samenhangt met het door grootgebruikers niet kunnen aansluiten op het energienet; wethouder **Heller** antwoordt dat netcongestie geldt voor stroom die uit de stopcontacten komt en niet wat men vanuit zonnepanelen etc. in het net stopt.

Fractie Durlacher:

- wil weten in hoeverre de gemeente binnen de energietransitie bij kan sturen of dat zij afhankelijk is van Rijk of provincie; wethouder **Heller** wijst op de geldende opwekverplichting van het Rijk en er aanwijzingsbesluiten mogelijk zijn als daaraan niet wordt voldaan; in het verduurzamen van de gebouwde omgeving heeft de gemeente een hoge mate van vrijheid;
- vraagt wat de gemeente aan het doen is met experimenteren; wethouder **Heller** is bezig met een aantal projecten, zoals 17 woningen afhalen van het gasnet; er wordt nu gewerkt aan dergelijke projecten met woningbezitters; bij de RWZI in Oost verwacht hij een nog andere opzet voor een warmtebedrijf; in het Stationsgebied gaat het om een aanbesteding in de markt; op verschillende gebieden worden ervaringen opgedaan; samen met rijksbeleid moet dat leiden tot een gesprek over welke rol de gemeente op zich neemt ten opzichte van bewoners, wat betreft wel of geen drang; de gemeente loopt niet achter met dat gesprek.

De PvdA:

- las in Binnenlands Bestuur het besluit van de Tweede Kamer om de RES-regio's af te schaffen, wat haar zorgen baart, omdat die bedoeld zijn om de vaart erin te krijgen en zij hoopt dat dat besluit niet waar is; wethouder **Heller** antwoordt dat het gaat om een aangenomen motie, terwijl de minister van mening is dat RES-regio's wel behouden moeten worden.

Democraten Hilversum:

- vraagt wat de gemeente meer kan doen om besluitvorming bij vve's te verbeteren voor appartementencomplexen; wethouder **Heller** heeft daar de dienstverlening georganiseerd via het Energiedienstenbedrijf; vve's zijn interessant, maar lastig; trajecten duren daar echter altijd lang.

Het CDA:

- is benieuwd op welke manier bij energieopwekprojecten rekening is gehouden met energiecongestie; wethouder **Heller** legt uit dat netcongestie geldt voor levering aan ondernemers en huishoudens en niet voor de teruglevering aan het net; of dat in de toekomst verandert kan hij niet voorzien; vooralsnog is er geen reden om bij opwekprojecten met netcongestie rekening te houden.

De ChristenUnie:

- ziet in het jaarplan een vermelding staan over wijkgerichte aanpak en wijst op het verschil met de vermelde succesvolle projectmatige aanpak in twee wijken en vraagt in hoeverre sprake is van verbetering; wethouder **Heller** is blij met de wijkaanpak, die met vallen en opstaan is ontwikkeld en redelijk uniek is; bij het benaderen van inwoners is er een goede methodiek; het aanbod aan regelingen, leningen, subsidies en begeleiding is volwaardig en compleet; programmatisch betreft het maken van grote aantallen warmtescans en die gratis aan mensen aanbieden; per wijk wordt maximaal gebruik gemaakt van de energie die er op straatniveau is en sleutelpersonen; er wordt veel energie en tijd door mensen in gestoken.

GroenLinks:

- informeert naar de stand van zaken van het energieloket; de heer **De Koning** antwoordt dat diensten via het energieloket worden aangeboden.

8. Oordeelsvorming Commissievoorstel jaarplan energietransitie

Woordvoerders:

*fracties: Hart voor Hilversum; C. Majoer; D66: J.T.M. van Nistelrooij; VVD: G.J. Ekelmans; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: T.J. van der Meulen; Democraten Hilversum D. Degives Más; PvdA: C. Bakker ; SP: P.C.M. Vonk; ChristenUnie: B. Nanninga; Fractie Durlacher: mw. F. Durlacher.
College: B. Heller, wethouder.*

Fractie Durlacher:

- vindt het belangrijk naar de vragen van de inwoners zelf te kijken en wil weten wat de initiatiefnemer wil bijsturen.

De ChristenUnie:

- constateert dat heel veel energie in de energietransitie is gestoken en er veel inzet is, maar het schiet nog niet op;
- dacht met de wijkaanpak al verder te zijn;
- is blij met de programmatische aanpak en wil die sneller laten gaan;
- wenst graag een helder plan met wat er gaat gebeuren.

De SP:

- ziet Hilversum ver achterlopen bij de rest van Nederland, wat ook te maken heeft met provinciale en landelijke besluiten, evenals energiebedrijven;
- is van mening meer de regie door de gemeenten te laten pakken in plaats van initiatieven van de markt en onderop af te wachten;
- stelt dat buurtbatterijen en thuisbatterijen toch mensen stimuleren om zonnepanelen te nemen.

De PvdA:

- stelt vast dat het nodig is om een energietransitie te hebben;
- wil de RES-regio's behouden;
- is benieuwd wat de gemeente in de wijken gaat doen;
- raadt aan als gemeente de regie te pakken.

Democraten Hilversum:

- vindt dat Hilversum de afgelopen jaren haar best heeft gedaan, omdat de cijfers in de goede richting gaan; de vraag is of dat voldoende is;
- ziet de complexiteit en de hoeveelheid benodigd geld.

Het CDA:

- is onder de indruk van alle initiatieven;
- stelt vast de RES-doelen in 2028 te halen;
- vindt besparen belangrijker dan opwekken;
- is van opvatting dat de overheid dienend en faciliterend moet blijven, ook in de toekomst;
- oppert de gedachte van de innovatieve oplossing van een mini-kerncentrale.

GroenLinks:

- is chagrijnig over het tempo van de duurzame opwekking en van het gas af te gaan;
- wil toebewegen naar fossielvrij, waarvoor draagvlak nodig is, evenals ontwikkelingen in de gaten houden;
- vindt collectieve systemen interessant en wil daar de komende jaren gezamenlijk induiken, waarbij de rol van de overheid belangrijk is;
- vindt energie delen, -opslag en -uitwisseling ook belangrijk;
- wil leningen en regelingen ook behouden;

- blijft pushen op duurzame opwek van energie;
- ziet uit naar een gesprek over energiesystemen en wil die gaan bekijken.

D66:

- stelt dat het tempo van de transitie omhoog moet, maar weet niet hoe dat zou moeten;
- wijst op de grootste congestie bij energie opwekken in de zomer, die men in de winter nodig heeft;
- wil weten hoe men naar een energieneutraal Hilversum kan gaan waarbij gekeken wordt naar de balans tussen dag en nacht en zomer en winter;
- wil in de toekomst een energieneutraal Hilversum hebben, wat tijd kost en waarbij men moet kijken naar energiearmoede;
- vraagt zich af welke rol de gemeente moet spelen en suggereert daarbij een duidelijke wijkaanpak, waarbij iedereen wordt vrij gelaten en men niemand moet laten vallen.

Hart voor Hilversum:

- is van oordeel dat participatie bij complexe verduurzamingstrajecten een uitdaging blijft en communicatie maatwerk blijft; men zou vooral moeten inzetten op buurten waar de weerstand tegen duurzame energie het grootst is;
- raadt aan naar mensen te luisteren en transitie niet met dwang door te voeren;
- valt het op niet veel meer over energiearmoede te horen, terwijl energieprijzen niet zijn gedaald;
- vindt het belangrijk dat iedereen in de energietransitie kan meekomen;
- stelt dat verlengen van de SPUK-subsidie kansen biedt om kwetsbare huishoudens te blijven ondersteunen; er moet wel een plan komen voor na 2027, zodat mensen niet in de kou komen te staan;
- wil netcongestie een prioriteit laten zijn, omdat men zonder goede fundering niets kan ondernemen; door snel te willen gaan werkt men netcongestie juist in de hand.

De VVD:

- leest in het jaarplan veel positieve punten en veel aankondigingen op het gebied van duurzaamheid;
- ziet ook nog kansen en het achterlopen op sommige punten;
- vindt dat de gemeente niet op de troepen vooruit moet lopen;
- gelooft door samenwerken met nieuwe initiatieven een grotere slag te kunnen slaan;
- is wel voor afschaffing van de RES en het starten met een kleinschalige kerncentrale.

Debat

De voorzitter:

- vraagt hoe de raad wil bijsturen.

De ChristenUnie:

- vraagt de VVD hoe men erachter komt of een mini-kerncentrale de beste oplossing is; de **VVD** wil niet met andere maatregelen stoppen, zolang er geen alternatief is; over de hele wereld wordt onderzoek gedaan naar alternatieven en innovaties en daarnaar wil zij blijven kijken en daarop inhaken zodra het mogelijk is; men moet vooral blijven doorgaan met waarmee de gemeente al bezig is;
  - **D66** wil laten meegeven wat de gemeente moet gaan doen en of die wat betreft een kleine kerncentrale een rol moet hebben; de **VVD** ziet die rol nu nog niet, omdat de innovatie er nog niet is; wel moet men alle opties openhouden;
  - het **CDA** stelt dat Hilversum het Rijk kan oproepen de mogelijkheid van een kleine kerncentrale te onderzoeken; **D66** wil dat niet doen, omdat dat buiten de gemeentelijke rol gaat; de gemeente heeft een actieve rol in het zorgen voor een goede warmtevoorziening;

- erkent dat sprake is van een complexe opgave, maar ziet ook mogelijkheden waarnaar de gemeente zelf kan kijken, zoals bodem-, warmte- en energiebronnen, waarvoor wijkgericht plannen gemaakt kunnen worden.

Democraten Hilversum:

- vraagt wat de ChristenUnie wil doen, zodat ontwikkelingen sneller gaan; de **ChristenUnie** wil de warmtetransitievise voor Hilversum verder uitgewerkt hebben; mogelijk zijn over warmtevoorziening wijkgerichte plannen te maken en alternatieve plannen af te wegen; volgens **GroenLinks** maakt de gemeente al per wijk een plan; wethouder **Heller** heeft bij de warmtetransitievise al naar warmtebronnen gekeken en daarin een keuze gemaakt; dat gebeurt zo meteen opnieuw; het ZLT-netwerk is een nieuwe loot, die weleens een aantrekkelijke optie naar de toekomst zou kunnen zijn.

De ChristenUnie:

- informeert naar de planvorming voor de komende twee jaar; wethouder **Heller** is op projecten en manieren ervaring aan het opdoen met verschillende modellen; die ervaringen en landelijke kennis maken dat volgend jaar een gesprek te voeren is, waarna conclusies te trekken zijn; geen dwang en keuzevrijheid hebben vergaande consequenties;
- **GroenLinks** ziet nu meer interessante collectieve dan individuele oplossingen en vraagt hoe de gemeente daarin haar rol kan spelen, zoals bij aansluiting op het bronnet;
- **D66** wil ook een gesprek voeren of warmte wordt overgelaten aan de markt of bewonersinitiatieven; in het verleden is gekozen voor individuele oplossingen, maar nu moet men misschien concluderen te faciliteren om collectieve oplossingen mogelijk te maken; de fractie pleit voor een volledige aanpak;
- de **SP** wijst erop dat nu vooral initiatieven van onderop worden gestimuleerd en nu proeft de fractie dat de gemeente meer de regie moet pakken; **D66** wil van het college horen in welke wijken dat al dan niet logisch zou zijn; **GroenLinks** is het daarmee eens;
- **Democraten Hilversum** hoorde dat er een bodemenergieplan aankomt waarin staat waar bodemenergie überhaupt mogelijk is; **D66** wil dan weten welke rol de gemeente neemt.

De PvdA:

- vraagt of D66 pleit voor een gemeentelijk energiebedrijf; **D66** wil inzicht in welke situaties wat al dan niet wenselijk is en hoe snel daarop te acteren is; de realiteit is dat het op dit moment bijna niet werkt met de markt.

De VVD:

- wil de overheid dienend en faciliterend laten optreden en eerst kijken wat er vanuit de markt komt; men kan eerst uitgaan van de lopende fantastische projecten; de overheid is een log apparaat die men sommige dingen niet moet laten doen;
- de **SP** wil liever zaken in publieke handen laten hebben; de **VVD** vindt dat niet en stelt dat het momenteel met de markt goed gaat; **D66** wijst erop dat uranium vooral uit landen komt die niet met Nederland bevriend zijn en vraagt hoe daarmee dan een kerncentrale te realiseren is; de **VVD** wijst op initiatieven met hergebruik van kernenergieafval, evenals andere bronnen voor uranium; men hoeft bij innovatie niet alleen afhankelijk te zijn van uranium; kansen wil de fractie blijven bekijken.

De SP:

- zou graag meer thuisbatterijen laten stimuleren, zodat men meer mensen overhaalt om zonnepanelen te plaatsen; **GroenLinks** vindt dat perfect.

GroenLinks:

- vraagt hoe te borgen is dat de prijzen van warmte betaalbaar blijven en of de gemeente een rol daarbij heeft; de **SP** denkt dat het handiger is om een energiewarmtebedrijf provinciaal, dus in een groter verband, te regelen;

- zou graag een sessie laten houden over de stand van zaken van energiesystemen en -vormen, evenals een werkbezoek aan de Meent laten houden; wethouder **Heller** pakt dat bezoek op voor de zomer, uiterlijk in het derde kwartaal.

D66:

- vraagt wat in een eventuele motie vreemd aan de orde van de dag zou moeten staan en of fracties daaraan willen meewerken;
  - **Hart voor Hilversum** wil daarin participatie, energiearmoede en netcongestie opnemen, evenals zo weinig mogelijk kosten;
  - **D66** wil scenario's over de rol die gemeente al dan niet moet willen spelen, evenals of die zaken wil overlaten aan de markt; wethouder **Heller** gaat daarnaar al kijken, evenals de vrijwilligheid en betaalbaarheid;
  - het **CDA** wil een dienende en faciliterende rol van de gemeente, heeft het uitgangspunt energie te laten besparen en zich te focussen op innovatie;
  - **Democraten Hilversum** wil vooral doorgaan met wat de gemeente nu doet en scenario's laten benoemen van regionale en gemeentelijke warmtebedrijven; wat betreft energiearmoede kan de gemeente beter bewoners informeren;
  - de **PvdA** denkt dat het vele dat gedaan wordt niet voldoende is voor wat de gemeente wil bereiken; bij een motie denkt de fractie aan het instellen van een gemeentelijk energiebedrijf dat het voortouw kan nemen in het richting geven aan de wijken; belangrijk punt is ook betaalbaarheid; de fractie heeft moeite met subsidies voor thuisbatterijen, die veelal bij hogere inkomens terechtkomen;
  - de **SP** wil de gemeente meer regie laten nemen in het komen tot een energietransitie en wil laten stimuleren dat mensen kunnen aansluiten op een buurtbatterij; ook energiearmoede is een belangrijk punt, evenals energiebedrijven in publieke handen;
  - de **ChristenUnie** denkt meer aan een procesvoorstel en wil de raad bij de planvorming en sturing daarop betrokken laten zijn; het gaat de fractie meer om het samen opstellen van een startnotitie die richting geeft aan het vervolg en het inrichten van een stapsgewijs proces;
  - de **VVD** is voor het opstellen van realistische doelen en vindt een motie niet nodig; de gemeente moet in plaats daarvan in volle vaart vooruit met waarmee zij al aan de slag is gegaan.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 22.48 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2 april 2025.

De griffier, ...

De voorzitter,

mw. G.C.I. Kager.

G.M. van den Top.